

Sygn. akt IV U 1199/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania K. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 19 września 2014 r. Nr (...)

w sprawie K. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty rodzinnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1199/14

UZASADNIENIE

Decyzją 19 września 2014r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.70 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił K. S. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym 02.05.2010 r. K. S. (2) wskazując, że nie wykazała, aby w chwili śmierci męża istniał między małżonkami obowiązek alimentacyjny.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła K. S. (1) wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej renty rodzinnej po zmarłym mężu. W uzasadnieniu odwołania wskazała, że cztery lata po śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat i wskazała, że po orzeczonej separacji mąż wypłacał jej środki na utrzymanie (odwołanie k.1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3).

Sąd ustalił, co następuje:

K. S. (2) zmarł dnia 02.05.2010 r. i nie miał ustalonego prawa do emerytury ani do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale spełniał warunki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i w związku z powyższym

córka zmarłego M. S. nabyła prawo do renty rodzinnej po ojcu na podstawie decyzji z dnia 08.06.2010 r. (decyzja k. 48 a.r. za wnioskiem z dn. 17.05.2010 r.).

Dnia 22 sierpnia 2014 r. K. S. (1) złożyła wniosek do organu rentowego o przyznanie jej prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu (wniosek k. 1-9 a.r.).

K. S. (1) i K. S. (2) byli małżeństwem od 6 września 1986 r. (skrócony odpis aktu małżeństwa k.12 a.r.). Dnia 18 grudnia 2009 r.

Dnia 01.04.2008 r. K. S. (1) złożyła wniosek do Miejskiej Komisji (...) w Urzędzie Miasta S. o skierowanie K. S. (2) na leczenie dla osób uzależnionych od alkoholu (wniosek k. 9 akt III RNs 278/08 Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim). K. S. (2) nadużywał alkoholu od wielu lat, pod jego wpływem wszczywał w domu awantury i był agresywny. Gdy pił nie interesował się domem, jego utrzymaniem (opinia k. 31-33 akt III RNs 278/08 SR w Mińsku Mazowieckim). Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2009 r. Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim Wydział III Rodzinny i Nieletnich w sprawie III RNs 278/08 zobowiązał K. S. (2) do poddania się leczeniu odwykowemu w systemie ambulatoryjnym (postanowienie k. 44 akt III RNs 278/08). Relacje między małżonkami S. układały się źle, oboje obwiniali się wzajemnie o rozpad rodziny (sprawozdanie kuratora k. 52 akt III RNs 278/08).

K. S. (1) złożyła pozew do Sądu Okręgowego w Siedlcach przeciwko K. S. (2) o separację i sprawa została zarejestrowana pod sygn. I C 1382/09. Wyrokiem z dnia 11 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach w sprawie I C 1382/09 orzekł separację związku małżeńskiego K. S. (2) i K. S. (1) zawartego w dniu 6 września 1986 r. zapisanego w księdze małżeństw USC w M. za nr (...) z winy K. S. (2). Niniejszy wyrok uprawomocnił się 5 marca 2010 r. (wyrok k. 23 akt I C 1382/09).

Po orzeczonej separacji sytuacja między małżonkami S. nie poprawiła się, K. S. (2) w dalszym ciągu nadużywał alkoholu. Podczas wizyty kuratora w dniu 15 marca 2010 r. K. S. (2) był pod znacznym wpływem alkoholu (spał), a jego syn A. S. stwierdził, że jego ojciec jest bezrobotny, nie pomaga finansowo, przeważnie każdego dnia jest pijany, często doprowadza się do stanu upojenia alkoholowego (sprawozdanie kuratora k.54 akt III RNs 278/08). Podczas wizyty kuratora w dniu 07.04.2010 r. K. S. (2) również był w stanie upojenia alkoholowego. K. S. (2) nie pomagał finansowo w utrzymaniu rodziny, nie pomagał w obowiązkach domowych i w opiece nad dziećmi (karta czynności nadzoru kuratora z 07.04.2010 r.).

Po orzeczeniu separacji małżonkowie nie ustalili dobrowolnie alimentów, jakie miałby płacić K. S. (2) na rzecz swojej żony i K. S. (2) takich alimentów dobrowolnie nie płacił. Po separacji małżonkowie S. nadal razem mieszkali na wspólnej nieruchomości w S., przy ul. (...), K. S. (2) miał przyznany jeden pokój do wyłącznego korzystania, pozostałe pokoje przyznane zostały do korzystania K. S. (1), a z reszty pomieszczeń małżonkowie mieli korzystać wspólnie (wyrok k. 23 akt I C1382/09).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. S. (1) nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 70 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli w chwili śmierci męża albo po śmierci męża nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy i mając na uwadze ust. 3 tego przepisu pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej. Zgodnie zaś z art. 70 ust. 3 tej ustawy małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową. Zgodnie z art. 61⁴ § 1 k.r.o. orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2007r., I UK 67/07 (OSNPUSiSP 2008, nr 19-20, poz. 297) uznano, iż orzeczenie sądowe o separacji wyklucza prawo wdowy do renty rodzinnej, chyba że miała ona w dniu śmierci

męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową. Analogicznie stwierdzono w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 lutego 2008 r., III AUa 757/07. Również w wyroku z dnia 18 marca 2015 r., I UK 283/14 Sąd Najwyższy stwierdził, że orzeczenie sądowe o separacji wyklucza prawo wdowy do renty rodzinnej na podstawie art. 70 ust. 3 u.e.r.f.u.s., chyba że miała ona w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony. Innymi słowy, orzeczenie sądowe o separacji wyklucza prawo wdowy do renty rodzinnej na podstawie art. 70 ust. 3 ustawy emerytalnej, chyba że miała ona w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014 r., SK 61/13 (OTK - A 2014 Nr 5, poz. 52) z dniem 26 maja 2014 r. przepis art. 70 ust. 3 ustawy emerytalnej stracił bowiem moc w zakresie, w jakim uprawnienie małżonki rozwiedzionej do uzyskania renty rodzinnej, poza spełnieniem przesłanek określonych w art. 70 ust. 1 i 2 tej ustawy oraz wymogu posiadania w dniu śmierci męża prawa do alimentów z jego strony, uzależniał od tego, aby alimenty były ustalone wyrokiem lub ugodą sądową. Chodzi o alimenty na podstawie art. 60 § 1 k.r.o. w zw. 61⁴ § 4 k.r.o, a nie na podstawie art. 27 k.r.o. Zgodnie z przepisem art. 60 § 1 k.r.o. małżonek, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczenia środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Zebrany w sprawie materiał dowody nie wykazał, aby K. S. (2) po orzeczeniu separacji zobowiązał się do płacenia dobrowolnie na rzecz K. S. (1) alimentów. Sąd nie obdarzył wiarygodnością zeznań złożonych przez K. S. (1) (k.38v-39), gdzie wymieniona zeznała, że K. S. (2) łożył na utrzymanie domu po separacji, opłacał rachunki i płacił na jej rzecz kwotę 700 zł miesięcznie. Powyższe zeznania są sprzeczne z zeznaniami K. S. (1) złożonymi w sprawie o separację I C 1382/09, z treścią sprawozdań kuratora sporządzonych marcu i kwietniu 2010 r. z których jednoznacznie wynika, że K. S. (2) po separacji nie łożył na utrzymanie rodziny, tylko w dalszym ciągu nałogowo spożywał alkohol. Informacje zawarte w sprawozdaniach kurator uzyskiwał od syna i żony K. S. (2). Na to, iż zeznania K. S. (1) nie zasługują na wiarygodność mają również wpływ jej zeznania złożone na rozprawie dnia 29 czerwca 2015 r., kiedy to zeznała: „dobrowolnie nie ustalaliśmy po separacji ile mąż ma miesięcznie płacić, między sobą nic nie ustalaliśmy, jak miał dobry dzień to wypłacał z konta i dawał, a tak to można byłoby go tylko zdenerwować.” (nagranie 00:55:26 – 00:57:41 z rozprawy z 29.06.2015 r.). Z powyższych względów Sąd nie obdarzył również wiarygodnością zeznań świadka A. S. (k.19v-20), gdzie wymieniony twierdził, iż ojciec regularnie przyczyniał się do utrzymania rodziny, oraz iż dawał minimum 800 zł. Zeznania wymienionych świadków zostały złożone na użytek niniejszego postępowania, w celu uzyskania przez ubezpieczoną prawa do renty rodzinnej i są sprzeczne z tym co wymienieni twierdzili podczas sprawy o separację i w rozmowie z kuratorem, czyli w okresie bezpośrednio poprzedzającym zgon K. S. (2). Zeznania świadków K. O. i B. O. niewiele natomiast wnoszą do przedmiotowej sprawy. Wymienieni nie widywali często K. S. (2), jak zeznał B. O. widywał go raz na miesiąc, raz na dwa miesiące. Tylko raz byli świadkami jak K. S. (2) dawał pieniądze, nie byli w stanie powiedzieć kiedy to było, czy po separacji czy przed. K. O. zeznała, że było to razem z rachunkiem. Pozostałe informacje wymienieni mieli z opowieści oraz wyciągali własne wnioski, że K. S. (2) musiał dokładać do utrzymania domu, bo K. S. (1) zbyt mało zarabiała, aby go sama utrzymać. Ze względu na to, że wymienieni świadkowie swoje zeznania w głównej mierze oparli na informacjach zasłyszanych i bazowali na własnym osądzie sytuacji, a nie na faktach ich zeznania również nie zostały obdarzone walorem wiarygodności. Należy mieć na uwadze, że nawet, gdyby K. S. (2) dokładał do utrzymania nieruchomości, to nie były to alimenty na rzecz małżonki. Zmarły był współwłaścicielem nieruchomości w S. przy ul. (...), mieszkał tam po separacji, korzystał z mediów, więc z tego tytułu miał obowiązek w partycypowaniu w kosztach utrzymania tej nieruchomości. Zatem fakt, że umowy na dostawę energii elektrycznej i gazu były zawarte między dostawcami i K. S. (2), nie dowodzi, iż K. S. (2) płacił dobrowolnie alimenty na rzecz żony po separacji z tego tytułu, że ta była w niedostatku. Ponadto z załączonych przez ubezpieczoną potwierdzeń zapłaty nie wynika, aby zapłata za rachunki była dokonywana przez K. S. (2) (k.27,31-33). Potwierdzenie przelewu na kwotę 6000 zł również nie dowodzi tego, że zmarły dobrowolnie płacił na rzecz żony alimenty po orzeczeniu separacji, gdyż po pierwsze wymieniony przelew został wykonany 13.11.2009 r. (a więc przed orzeczeniem separacji), a ponadto K. S. (2) wykonał go po przeprowadzeniu z nim rozmowy przez kuratora, który go nadzorował i zobowiązał się do przelania tej kwoty (k. 52 akt III RNs 278/08 SR w Mińsku Mazowieckim). Również to, że na datę otwarcia spadku zmarły dysponował jeszcze oszczędnościami nie dowodzi, iż między małżonkami S. były ustalone alimenty na rzecz K. S. (1), które K. S. (2) po orzeczeniu separacji dobrowolnie płacił.

Podsumowując Sąd uznał, iż ubezpieczona nie udowodniła, aby po orzeczeniu separacji K. S. (2) dobrowolnie płacił na jej rzecz alimenty, co powoduje że nie zostały spełnione przez nią przesłanki wynikające z art. 70 ust.3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uprawniające ją do renty rodzinnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.